

Sygn. akt III Cz 1672/15

POSTANOWIENIE

Dnia 1 grudnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w następującym składzie:

Przewodniczący – Sędzia SO Teresa Kołeczko - Waclawik

Sędziowie SO Anna Hajda

SR (del.) Roman Troll (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 1 grudnia 2015 r. w Gliwicach na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku wierzyciela E. B. (B.)

przeciwko dłużnikowi D. G. (G.)

o egzekucję świadczenia niepieniężnego

na skutek zażalenia dłużnika

na postanowienie Sądu Rejonowego w Jastrzębiu – Zdroju

z dnia 31 lipca 2015 r., sygn. akt I Co 815/15

postanawia:

1. uchylić zaskarżone postanowienie w punkcie 1 w części dotyczącej przywrócenia drogi do stanu umożliwiającego powodowi wykonywanie prawa oraz w punkcie 2 i w tym zakresie przekazać sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Jastrzębiu – Zdroju, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego,
2. oddalić zażalenie w pozostałym zakresie.

SSR (del.) Roman Troll SSO Teresa Kołeczko - Waclawik SSO Anna Hajda

Sygn. akt III Cz 1672/15

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 31 lipca 2015 roku Sąd Rejonowy w Jastrzębiu - Zdroju wezwał dłużnika D. G., aby w terminie miesiąca od otrzymania wezwania wykonał czynność określoną w wyroku Sądu Rejonowego w Jastrzębiu - Zdroju z 13 września 2013r., sygn. akt I C 503/12, tj. polegającą na przywróceniu stanu zgodnego z prawem oraz usunięciu skutków naruszenia prawa służebności drogi koniecznej obciążającej nieruchomość położoną w J., dla której Sąd Rejonowy w J. (...) prowadzi księgę wieczystą nr (...), stanowiącą własność D. G., tj. poprzez usunięcie posadowionej w pasie drogi koniecznej budowli w postaci szamba, a także nasypu ziemnego i sadzonki orzecha włoskiego, jak również przywrócenie drogi do stanu umożliwiającego powodowi wykonywanie prawa (pkt 1) i zasądził od dłużnika D. G. na rzecz wierzyciela E. B. kwotę 117 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania (pkt 2). W uzasadnieniu wskazał, że Sąd Rejonowy w Jastrzębiu – Zdroju wyrokiem z 13 września 2013 roku, sygn. akt I C 503/12 nakazał D. G. przywrócenie stanu zgodnego z prawem oraz usunięcie skutków naruszenia prawa służebności drogi koniecznej obciążającej nieruchomość położoną w J., dla której Sąd Rejonowy w Jastrzębiu - Zdroju prowadzi księgę wieczystą nr (...), stanowiącą własność pozwanego, tj. usunięcie posadowionej w pasie drogi koniecznej budowli w postaci szamba,

a także nasypu ziemnego i sadzonki orzecha włoskiego, jak również przywrócenie drogi do stanu umożliwiającego powodowi wykonywanie prawa, a nadto zakazał pozwanemu czynienia powodowi w przyszłości jakichkolwiek przeszkód w wykonywaniu przez niego prawa służebności drogi koniecznej. Czynności wskazane w wyroku nie zostały przez D. G. wykonane. Biorąc pod uwagę okres, jaki upłynął od daty uprawomocnienia się orzeczenia i wydania tytułu wykonawczego, Sąd Rejonowy uznał, że dłużnik miał wystarczającą ilość czasu na wykonanie wyroku i termin miesiąca jest wystarczający dla realizacji jego obowiązku, mobilizując dłużnika do faktycznego wykonania zobowiązania. Orzeczenie zapadło na podstawie art. 1049 § 1 k.p.c.

Zażalenie na to postanowienie złożył dłużnik wnosząc o jego zmianę i oddalenie wniosku wierzyciela, względnie o jego uchylenie oraz obciążenie wierzyciela kosztami postępowania zażaleniowego. W uzasadnieniu wskazał, że Sąd Rejonowy przed wydaniem postanowienia powinien wysłuchać strony (art. 766 k.p.c.). Ma to o tyle znaczenie, że wyrok w miejscu, w którym nakazuje przywrócić drogę do stanu umożliwiającego wykonywanie prawa służebności drogowej jest o tyle niejasny, że dłużnikowi nie sposób ocenić, jaki stan jest stanem umożliwiającym wykonywanie prawa służebności, tym bardziej, że linia drogi objętej służebnością na granicy działek kończyła się i kończy skarpą de facto uniemożliwiającą przejazd z działki dłużnika na nieruchomości wierzyciela. Wniósł także o dopuszczenie dowodu z pisma z 8 lipca 2014 roku na okoliczność, że dłużnik zwracał się do wierzyciela o wyjaśnienie w jaki sposób oczekują przywrócenia stanu poprzedniego. Pisma do zażalenia nie dołączono.

W odpowiedzi na zażalenie wierzyciel wniósł o jego oddalenie jako bezzasadnego i zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Przede wszystkim należy zauważyć, że postępowanie egzekucyjne objęte normą art. 1049 k.p.c. jest dwuetapowe, gdyż w pierw sęd wzywa dłużnika do wykonania czynności wyznaczając mu w tym celu odpowiedni termin, a następnie – po jego bezskutecznym upływie – udziela wierzycielowi umocowania do wykonania czynności na koszt dłużnika (por. M. Krakowiak: [w:] Kodeks postępowania cywilnego. Tom II. Komentarz do artykułów 730 – 1217, pod red. J. Jankowskiego, wyd. BECK z 2015 roku, teza 41 do art. 1049; P. Gil: [w:] Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz pod red E. Marszałkowskiej-Krześ, Wydawnictwo BECK z 2015 r., tezy 2 i 3 do art. 1049). Sąd Rejonowy zastosował prawidłowy przepis rozpoznając sprawę.

Podstawowym i jedynym zarzutem podniesionym w zażaleniu, jest to czy przedstawiony przez wierzyciela tytuł wykonawczy nadaje się do wykonania w zakresie, w którym nakazuje przywrócić drogę do stanu umożliwiającego wykonywanie prawa służebności drogowej. Zdaniem skarżącego w tym zakresie tytuł wykonawczy jest niejasny, tym bardziej, że linia drogi objętej służebnością na granicy działek kończyła się i kończy skarpą uniemożliwiającą przejazd. Dłużnik nie skarży więc zobowiązania do wykonania pozostałych czynności, ani terminu wskazanego w postanowieniu. Dodatkowo należy zauważyć, że do zażalenia nie dołączono żadnego pisma.

We wniosku egzekucyjnym wierzyciel nie wskazuje w jaki sposób żąda przywrócenia drogi do stanu umożliwiającego wykonywanie prawa służebności - w tym zakresie powiela jedynie sentencję tytułu wykonawczego.

Przywrócenie drogi do stanu umożliwiającego wierzycielowi wykonywanie prawa służebności drogi koniecznej wymaga ustalenia co pod tym pojęciem jest rozumiane w tytule wykonawczym. Trzeba bowiem zauważyć, że może to być utwardzony trakt, bądź zwykła droga polna, a więc dłużnik w tym zakresie może mieć do wyboru różne możliwości, a nie wszystkie muszą odpowiadać wierzycielowi i pozostawać w zgodności z tytułem wykonawczym. Jednocześnie wierzyciel we wniosku egzekucyjnym w żaden sposób nie wskazał czego domaga się tytułem przywrócenia drogi do stanu umożliwiającego mu wykonywanie prawa służebności drogi koniecznej.

Pozostałe, wskazane w tytule wykonawczym czynności dłużnika, a to: usunięcie szamba, nasypu ziemnego i sadzonki orzecha włoskiego w żaden sposób nie są kwestionowane i oczywistym jest jakich w tym zakresie czynności należy

dokonać. W tej części tytuł wykonawczy wymaga wykonania, albowiem do chwili obecnej te czynności przez dłużnika nie zostały wykonane.

Tytuł wykonawczy nie wskazuje dokładnie w jaki sposób ma dojść do przywrócenia drogi do stanu umożliwiającego powodowi wykonywanie prawa. W tym zakresie więc nie ma możliwości - na obecnym etapie - ustalenia jakich czynności powinien dokonać dłużnik, aby sprostać zobowiązaniu zawartemu w tym tytule. Ta niejasność tytułu wykonawczego może rodzić potrzebę zwrócenia się przez Sąd Rejonowy – jako organu egzekucyjnego – o wykładnię tego wyroku w tej części, aby móc go w sposób prawidłowy wykonać (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 14 listopada 1974 r., sygn. akt III CRN 269/74, LEX 7613, E. Rudkowska-Ząbczyk; [w:] Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz pod red E. Marszałkowskiej-Krześ, Wydawnictwo BECK z 2015 r., teza 7 do art. 352; K. Piasecki: [w:] Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz do artykułów 1 – 366. Tom I, pod red. A. Marciniaka i K. Piaseckiego, wydawnictwo BECK 2014 r., nb 10 do art. 352). Ewentualnie Sąd Rejonowy może też ustalić te okoliczności na podstawie oświadczeń wierzyciela i dłużnika wysłuchując ich w trybie art. 766 k.p.c., aby sprecyzować sposób wykonania obowiązku objętego tytułem nie naruszając art. 804 k.p.c. Należy jednak podkreślić, że art. 1049 k.p.c. w przeciwieństwie do art. 1050 k.p.c nie wymaga wysłuchania stron. Dlatego też wydanie postanowienia bez tej czynności było co do zasady prawidłowe. Natomiast niejasność tytułu wykonawczego sugerować powinna co najmniej wysłuchanie stron w tym zakresie (por. art. 766 k.p.c. i postanowienie Sądu Najwyższego z 27 października 1993 r., sygn. akt I CRN 133/93, LEGALIS nr 557953).

Z powyższych względów orzeczenie w przedmiocie wezwania dłużnika do wykonania czynności szczegółowo określonych w tytule wykonawczym jest prawidłowe, natomiast w zakresie czynności jakie ma on dokonać tylko celem przywrócenia drogi do stanu umożliwiającego wierzycielowi wykonywanie prawa służebności drogi koniecznej (ostatnia część tytułu wykonawczego) trzeba jeszcze przeprowadzić stosowne postępowanie, aby ustalić czy w tym zakresie możliwe jest wykonanie tego tytułu i w jaki sposób.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. w związku z art. 397 § 1 i 2 k.p.c., art. 108 § 2 k.p.c. oraz art. 13 § 2 k.p.c., orzeczenie w zakresie wezwania dłużnika do wykonania czynności związanych z przywróceniem drogi do stanu umożliwiającego powodowi wykonywanie prawa (ostatnia część tytułu wykonawczego) należało uchylić i sprawę w tym zakresie przekazać do ponownego rozpoznania wraz z rozstrzygnięciem o kosztach postępowania zażaleniowego. W tej części bowiem nie rozpoznano istoty sprawy, to jest nie wskazano jakie czynności dłużnika mają zostać wykonane w celu przywrócenia drogi do stanu umożliwiającego powodowi wykonywanie prawa. Ponadto orzeczenie o kosztach postępowania umieszcza się w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji (art. 108 § 1 k.p.c. w związku z art. 13 § 2 k.p.c.), a dwuetapowe postępowanie egzekucyjne w rozpoznawanej sprawie wskazuje, że takie rozstrzygnięcie powinno zapaść dopiero w drugim etapie, który kończy rozpoznanie sprawy w instancji. Nie zmienia tego możliwość zaskarżenia postanowienia dotyczącego pierwszego etapu egzekucji.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy w tej części Sąd Rejonowy przede wszystkim ustali jakich to czynności w tym zakresie wierzyciel żąda we wniosku egzekucyjnym, a następnie wysłucha dłużnika i wierzyciela oraz ewentualnie zwróci się o wykładnię wyroku do Sądu Rejonowego w Jastrzębiu - Zdroju, aby ustalić jakie czynności co do tego zakresu dłużnik powinien wykonać. Ustalenia w tym zakresie umożliwią Sądowi Rejonowemu ocenę czy postępowanie egzekucyjne w tej części może być skutecznie przeprowadzone.

Jednocześnie, na podstawie art. 385 k.p.c. w związku z art. 397 § 1 i 2 k.p.c. oraz art. 13 § 2 k.p.c., zażalenie jako bezzasadne w pozostałym zakresie należało oddalić. Natomiast rozstrzygnięcie o kosztach postępowania odwoławczego zapadnie w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie zgodnie z art. 108 § 1 k.p.c. związku z art. 13 § 2 k.p.c.

SSR (del.) Roman Troll SSO Teresa Kołeczko – Waclawik SSO Anna Hajda